

nerodnih" povzdigal svoj glas ter neuplašen in neubogljiv klical narod na dan.

Pokažimo še ob slavnosti, da vsi Slovenci od Mure in Drave do Jadranskega morja, od Triglava in Soče do Kolpe in Sotle častimo pesnika, ki je že pred osemdesetimi leti vzklenil:

„Drava, čegava je?
Soča čegava je?
Jih bomo var'vali,
Kdo jih če pit?“

Zato pričakujemo, da bodo prihiteli k slavnosti Slovenci iz vseh slovenskih pokrajin; da slavnost povečajo občinski zastopi slovenskih mest in trgov po svojih deputacijah; da bodo zastopana vsa narodna društva s svojimi zastavami, vrli Sokoli, mili nam pevci, čitalnice, bralna in gasilna društva itd. in da se bodo z nami skupno radovali pri odkritju prvega narodnega spomenika.

S svojimi pesmami si je postavil Valentin Vodnik vedni spomin v srcih vseh Slovencev, hvaležni narod pa je dičnemu pesniku zgradil spomenik, kateri bode še poznim rodovom pričal, da je pesnik govoril proroško, ko je pel:

„En zarod poganja
Prerojen ves nov.“

Spored slavnosti ob odkrivanju Vodnikovega spomenika v Ljubljani dne 28., 29. in 30. junija 1889.

Dne 28. junija:

Sprejem gostov.

Ob 8. uri zvečer koncert na čitalničnem vrtu pri katerem bodeta sodelovala Blejska zdraviška godba (oddelek godbe dvornega gledališča) in pevsko društvo „Slavec“.

Dne 29. junija:

Ob 7. uri zjutraj sv. maša v cerkvi na Rožniku, katero bode daroval častiti gospod c. kr. gimnazijski profesor Tomo Zupan; pri maši bode pel čitalniški pevski zbor.

Ob 10. uri ogledovanje deželnega muzeja „Rudolfinum“.

Obed v raznih gostilnah.

Po obedu sprehod pod Turn ali na Grad.

Ob polu 6. uri odhod iz čitalnice na pokopališče pri sv. Krištofu, kjer polože „Slovenska Matica“, Pisateljsko društvo“ in druga narodna društva vence na Vodnikov grob, in kjer bode pelo društvo „Slavec“.

Ob 8. uri gledališka predstava v čitalnični dvorani.

Igrala se bode „Mesečnica“, opereta pod vodstvom g. prof. Gerbića s sodelovanjem Blejske godbe, in „Svoji k svojim“, veseloigra v jednem dejanji, spisal za to slavnost dr. J. Vošnjak.

Po gledališki predstavi koncert na čitalničnem vrtu, pri katerem bodeta sodelovala Blejska zdraviška godba in čitalnični pevski zbor.

Dne 30. junija:

Ob polu 10. uri dopoludne se zbero narodna društva na čitalničnem vrtu, od koder odidejo na Sv. Jakoba trg.

Ob polu 11. uri slovesna sv. maša v cerkvi pri sv. Jakobu, katero bode daroval prečastiti gospod stolni prošt dr. Leonard Klofutar. Petje oskrbi Št. Jakopski cerkveni pevski zbor pod vodstvom g. L. Belarja.

Ob 12. uri se odkrije Vodnikov spomenik na Valvasorjevem trgu z nastopnim sporedom:

1. Slavnostni govor g. c. kr. gimnazijskega ravnatelja Fr. Wiesthalerja.

2. Streli na Gradu naznanijo, da se je odkril spomenik, pred katerega narodna društva polože vence.

3. Kantata „Vodniku“, besede Antona Funtka, skladba dr. B. Ipavca; pel bode zbor „Glasbene Matice“ in ž njo združenih vnanih in ljubljanskih pevcev, pod vodstvom g. prof. Gerbića.

4. Predsednik odbora za Vodnikov spomenik, g. dr. J. Vošnjak izroči spomenik v last in varstvo mestni občini ljubljanski.

5. Cesarska pesem.

Ob 2. uri banket na čitalničnem vrtu.

Ob 5. uri ljudska veselica na Jami pri Žibrtu na rojstvenem domu Vodnikovem. Veselico priredi Šišenska čitalnica.

V Ljubljani, dne 15. junija 1889.

Odbor za Vodnikov spomenik.

Naši dopisi.

Dobrava dne 23. junija. (*Različno*). Narava je tukaj letos kaj bujna. Ravno je preteklo deset tednov kar je spomlad zbudila naravo iz zimskega spanja; in kolika prememba v tem kratkem času! Velikonočni ponedeljek opazili smo na par bukovih drevesih prvo zelenje v hribu nad Kancem. In sedaj? Vse na polji obeta najboljše pridelke, ozimna žita ocvetela so ob jako ugodnem vremenu, rži dobro polnijo klasje in so pričele barvo (zoritve) vidno spreminjati. Dne 21. t. m. videl sem tukaj prvi požeti ječmen v kozolcu naložen. Ob zadnjih dnevih pred binokostimi pokosila in pospravila se je prva detelja v kozolce; teden potem bil je košnji po travnikih in mlakah jako ugoden; kosci in grabljevke si pač boljšega vremena za svoja dela želeli mogli niso, do polovice vse košnje spravilo se je srečno ob tem tednu pod streho. Dežja bilo je tudi, osobito fižolu in zeljnatim sadikam uže precej zelo treba; dobili smo ga a za košnjo še preveč; skoz celi pretečeni teden je slednji dan pri senu več ali manj ponagajal.

V petek, dne 21. t. m. popoldne pričeli so se hudourni oblaki od severno-izhodnje strani le-sem proti Dobrovi bližati; gromelo in treskalo je tako, kot bil bi sv. Elija vso svojo vojsko skupaj sklical; nastala je

huda ploha, a brez ledenega zrnja za ta pot, hvala Bogu. Ta dan pa vendar ni za našo faro bil brez vse nesreče. Ravno okolu 2. ure popoldne treskalo je najhuje. Na Utiku pri Francetu Kozamerniku, po domače Tinčku h. št. 19., bila je gospodinja se svojimi in par sosednjimi otroci sama doma; mož njeni, stari oče in drugo dela sposobno osobje bilo je na „morostu“ pri mrvu. (Dalje nasled.)

Iz Ljubljane — Vodnik. Prihodnjo nedeljo razkrije se v Ljubljani Vodnikov spominek, kakor se smemo nadejati, z veliko slovesnostjo. Prvi javni spominek, katerega dobi bela Ljubljana katerega dobe sploh Slovenci v čast prvemu slovenskemu pesniku. Nadejamo se, da se slavnosti vdeležijo zastopniki iz vseh narodnih pokrajin. Vsaj moramo Slovenci ravno zato ker nas je malo, delovati tesno oklenjeni v bratovski slogi ne le v ta namen, da rešimo svoj obstanek, temveč za to, da napredujemo častno.

Vodnik in spominek njegov bodi nam opominj k slogi in bratovski ljubezni v blagor in čast Slovencev.

— Deželno-zborske volitve. Včeraj sošel se je centralni volilni odbor v mestni dvorani ljubljanski. Razun bivših poslancev vabljenih je bilo še do 40 zaupnih mož duhovnikov in posvetnih veljakov iz cele dežele. Nad 20 vabljenih naznanilo je deloma pismeno svoje nazore, osebna udeležitev pa je bila vendar tudi izdatna in kar s posebnim zadostenjem pozdravljamo, sklepalo se je glede kandidatur po vsem soglasno.

V obče smemo zadovoljni biti s soglasjem in politično zrelostjo, katero kaže naš narod pri volilnem gibanju. Preobilnost kandidatov pokazala se je v okolici ljubljanski in pa v selskem Ribniško-Velikolaškem-Kočevskim volilnem okraju in to je bil vzrok, da je centralni volilni odbor za ljubljansko okolico mogel priporočiti sedaj samo dr. vit. Bleiweisa, za Ribniški okraj pa samo Pakiža, na družega kandidata morali se bodo volilci zediriti še le v zadnjem trenutku pred volitvijo.

Tudi za kočevsko-ribniško mestno skupino za Ljubljano in trgovinsko zbornico se ni postavilo kandidatov. Postavljeni so pa bili za druge mestne skupine sledeči kandidati: za Dolenjska mesta: Fr. Šuklje, za Vrhniko-Postojno-Lož: veletržec Jos. Gorup, za Idrijo: F. Stegnar, za Kranj-Loka: dr. Tavčar, za Kamnik-Tržič-Radolico: J. Murnik.

Nova kandidata bila sta sprejeta za Trebanski selski okraj Ig. Žitnik, za Metliško-črnomaljski okraj pa dekan Aleš v Semiču. Tudi o volitvah za veliko posestvo bil je razgovor.

Žalostne in ostudne reči pa so se pokazale v Tržiško-Kranjsko-Škofjeloškem selskem okraju. Tam je najpred nastala živa borba zoper kandidaturo O. Detele. Ko je bilo to k sreči poravnano nastal, pa je toliko hujši upor zoper kandidaturo kanonika Klun-a in to od strani, kateri ima v to najmanj povoda. Trosile so se zoper kanonika tako debele in grde laži, kakor je pričalo neko zasebno pismo, da si jih satanska hudobnost ne more zmisliti hujših. Moža, ki je bil dolgo vrsto let glavni steber lista „Slovenec“, moža, ki je v finančnem

odseku deželnega zbora z čudovito marljivostjo izdelal poročila o najpomembnejših ustanovah in enako v verskih, kakor političnih in gospodarskih vprašanjih z redko gibčnostjo in bistrumnostjo segal v razpravo, moža, ki je še pred par meseci v budgetni razpravi naučnega ministerstva med živahno pohvalo vse državno-zborske desnice v ponos in slavo slovenske delegacije sijano branil v prav zgodovinskih govorih pravice Koroških Slovencev in skoraj nepripravljen sijajno branil versko šolo zoper dva med najboljše govornike spadajoča nasprotnika, namreč: dvornega svetovalca dr. Beer-a in dr. Gregrja, tega moža čast spodkopava se sedaj z lažmi, da se ne briga za verska vprašanja, da zatajava narodnost svojo, da seje neslogo med slov. državnimi poslanci, da nasprotuje svojemu najboljšemu prijatelju dekanu Ribniškemu itd. Kdor količkaj čita in kedor se le nekoliko pobriga za naše politične dogodbe z obema rokama prime take laži.

— Valentin Vodnik prvi slovenski pesnik. Slovenski mladini spisal Peter Bohinjec, kapelan. Izdala in založila družba sv. Cirila in Metoda, III. zv. Tisk Blasnikovih nasled. 1889. Cena 15 novčičev.

S tem naslovom je šla zopet krasna brošurica te naše tako priljubljene šolske družbe med svet. In če kedaj katero o pravem času, dobili smo to knjižico uprav te dni o pravem času. Pred nami se namreč že dviga v beli Ljubljani ob naši gimnaziji za sedaj še zagrnena Vodnikova soha. Ta knjižica pa nam prva kaže sliko tega Vodnikovega kipa v lepem odtisku, in ob enim odgrinja ta knjižica Vodnikovo življenje in bitje pred našimi očmi le nekaj dni poprej, preden bo brezdvombeno najpopularnejši mož našega naroda v svoji ljubi osebnosti za vselej stal pred bivalci bele Ljubljane v srcu Slovenstva. V tej knjižici boš v prav vzvišeni besedi bral o Vodniku dijaku, kapelanu, učitelju, mrliču, pesniku, pisatelju, slovničarju, zgodovinarju, starinarju ter nabiralcu narodnega blaga, človeku in značaju in koncem o Vodniku slavljencu svojega ljudstva. Veliko novega ti bo povedala knjižica za šolo, če si učenec, neznano Vodnikovo življenje pa ti bo razkrila, če ti ni bila sreča v šolah se poučevati o našem ljubljencu. Vzemi jo koj, še pred slavnostjo v roko, ter tako ustrezi tudi družbi sv. Cirila in Metoda, ki si z izdavanjem svoje „knjižice“ dela velikih, a pač opravičenih stroškov. Koncema bi pripomnili ob tem novim družbinem zvezku radi le še tega dobrega znamenja za trudoljubivost našega mladega svečenstva, da je pisatelj te knjižice, kapelan Peter Bohinjec, ne še pred enim letom zapustivši ljubljansko semenišče — vendar mogel že letos podati nam plod svojega hvalevrednega truda, pričujoči lepi životopis.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja — V ponedeljek odpeljala se je cesarica v Išel kamor ji kmalu sledi tudi cesar.

Gorica. Pri včerajšnjih volitvah v deželni zbor izbrani so bili: dr. Gregorčič, dr. N. Tonkli, dr. Abram, R. Mahorčič, dr. Jos. vit. Tonkli in prof. Čerin.